

Ki lélekben rokon

2009 június 06. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párfjárt ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

Véletlenül akadt meg a szemem a könyvtárban Komjáthy Jenő versein. Az előszóba belelapozva rögtön megálltam a Szenic (Szenice) helységnévnél, ugyanis az elkövetkező napokban éppen arra felé terveztem egy utat. Komjáthyt (Reviczkyvel és Vajdával) Ady egyik előfutáraként emlegetjük, de keveset tudunk arról a magányos lélekről, akinek költészetét „mágikus misztikummal” lehet jellemezni. Ki is volt ő, s hol lakott, erről szólnék röviden Komlós Aladár tanulmánya alapján.

„Költészete első pillanatra úgy hat, mintha nem Magyarországon született volna. Sőt, mintha nem is ezen a földgolyón. Maga a költő test nélküli lélek, s alig várja, hogy átköltözzön a halálba, s ott az istenséggel egyesüljön. Találóa írta: »Dalom, e túlvilági ének / Szokatlan gyarló embereknél, / Mert csupa fény és csupa lélek.«” Ez a világéri költészet Szenicen szólalt meg, a régi Magyarország egyik szlovákok lakta helységében, Nyitra vármegyében, a morva határszélen. Komjáthy nem véletlenül került ide. Miután 1881-ben Balassagyarmaton polgári iskolai tanári állást kapott, megházasodott, s boldog himnuszokat írt feleségéhez. De a boldogság csak néhány évig tartott: fegyelmi úton elmozdították állásából, majd kétévi állástalanság után, 1887. augusztus 20-án büntetésből ide, Szenicre helyezték.

„E helységnek a Pallas-lexikon szerint 2922 lakosa volt, nagy részük még az egykorú magyar statisztika szerint is szlovák. Messze volt itt barátaitól: Reviczkytől, a két Palágyitól, Madách Aladártól. A társas életet szerető és nagy műveltségű férfi számára, aki latinul olvasta Spinozát, lefordítani készült Kantot, jól ismerte Schelling, Nietzsche, Spencer műveit, a misztikusokat, eredetiben olvasta Shakespeare, Byron, Poe, Goethe, Schiller, Lenau stb. írásait, gyötrelmes volt az egyenrangú barátok hiánya. Szenicen három emberrel tudott, úgy-ahogy, szót váltani, egyébként értetlen gúny és rosszindulat vette körül. Fokozta a dolog elviselhetetlenségét anyagi helyzete. Öt gyermekét kellett nevelnie, s ehhez a polgári iskolai tanítói fizetés természetesen nem volt elegendő, annál kevésbé, mert kétévi állástalanság után rengeteg adósság nyomta a vállát. Nem marad számára más vigasz, mint a költészet és a filozófia. A jeges magányban dús sugárban árad ki lírája. Verseit túlnyomórészt itt írja 1889–94 között.”

1895. január 21-én Pestre ment, hogy megvizsgáltassa magát, de 26-án este a kórházban váratlanul meghalt. Halálának oka máig ismeretlen. A Kerepesi temetőben helyezték örök nyugalomra. Temetésén csak özvegye, egyik árvája és a két Palágyi testvér jelent meg.

Hogy ki volt ő? A Csak tartsatok... című szép vallomásában ott a felelet:

Közületek vajon ki látott
Értem teljében fényleni?
És üdvözülve, koszorúsan
Ki hallott engem zengeni?

Ki látott jární pompafényben
A zúgó tengerek fölött?
Közületek ki látta lelkem,
Minden a napba öltözött?

Ki látta színem változását,
Minden a lélek elragadt?
Ez elcsigázott, gyöngé testen
Ki látott minden szárnyakat?

Ki látott engem tiszteletre,
Mint a prófétát egykoron?
Illést se látta minden ember,
Csak az, ki lélekben rokon.

Szenic ma eleven kisváros, csupa új épületből áll: áruházak, szállodák és bankok sorakoznak a központban. De a Hrbovka-patak, amely mellett lakott, ma éppoly reménytelenül kanyarog, s viszi a beledobott hulladékot. Csak a múzeum épülete és a templom emlékeztet a régi időkre. A fotográfia a középkori templom főkapujának részletét mutatja. Ezzel a képpel próbálom érzékeltetni a régi hangulatot, és megidézni Komjáthy Jenőt, e napba öltözött lelket.

Móser Zoltán, mno.hu

DR. DRÁBIK JÁNOS
100 ÉVVEL TRIANON UTÁN
DVD A trianoni gyalázaatról tabumentesen

„Egy film amelyet minden
magyarnak látnia kell”

Ajánló